

Долинський О.С., Кольцун В.В.

студенти,

Одеська національна академія зв'язку імені О.С. Попова

ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ СЛУЖБИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

В наш час багато людей прагнуть відкрити або вже відкрили своє підприємство. При цьому кожен підприємець веде свою діяльність на свій страх та ризик. Окрім ідеї, треба чимало знань в напрямках маркетингу, продажів, виробництва, кадрів, інформаційної безпеки тощо. Згідно з статистичними показниками, більш ніж 90% бізнесу банкрутує протягом першого року. Причин чимало – погане дослідження ринку, неактуальний продукт, вартість тощо. Проте і ті компанії, які переходять ризиковий рубіж в один рік, повинні особливу увагу приділяти економічній безпеці підприємства, як основі стабільності його господарської діяльності.

Економічна безпека підприємства (ЕБП) – стан захищеності його активів і операцій з ними від загроз завдання збитків. Ключові слова в цьому визначенні – загрози і пов'язані з ними вразливі місця, активи, збитки. Мета забезпечення економічної безпеки (бажаний результат майбутньої діяльності) – мінімізація збитків від реалізації загроз. Сукупний збиток дорівнює сумі збитків від дії всіх можливих загроз. Кінцева мета – зведення до мінімуму сукупного збитку. На рис. 1 представлено дерево цілей, яке зображую напрямки мислення та дій з метою мінімізації потенційних збитків.

Організація і функціонування комплексної системи забезпечення економічної безпеки підприємства ґрунтується на низці принципів, до яких відносяться:

– принцип законності. Вся діяльність фірми, в тому числі її служби безпеки, повинна носити безумовно законний характер, інакше система забезпечення безпеки може бути зруйнована з вини самого суб'єкта підприємництва.

– принцип економічної доцільності. Слід організувати захист тільки тих об'єктів, витрати на захист яких менше, ніж втрати від реалізації загроз цим об'єктам.

– поєднання превентивних і реактивних заходів. Превентивні – заходи попереджувального характеру, що дозволяють не допустити виникнення або реалізації загроз економічній безпеці. Реактивні – заходи, які вживаються в разі реального виникнення загроз або необхідності мінімізації їх негативних наслідків.

Рис. 1. Дерево цілей

– принцип безперервності – припускає, що функціонування комплексної системи забезпечення економічної безпеки підприємництва має здійснюватися постійно.

– принцип диференційованості. Вибір заходів щодо подолання виниклих загроз відбувається в залежності від характеру загрози і ступеня тяжкості наслідків її реалізації.

– координація. Для досягнення поставлених завдань необхідно постійне узгодження діяльності різних підрозділів служби безпеки, самої фірми і поєднання організаційних, економіко-правових та інших способів захисту.

– повна підконтрольність системи забезпечення економічної безпеки керівництву суб'єкта підприємницької діяльності.

У своїй діяльності підприємство стикається з цілою низкою загроз і ризиків. Залежно від масштабу підприємства, сфери господарської діяльності, специфіки та т.д. створюється унікальний «профіль» загроз і ризиків. Існує безліч класифікацій, які поділяють ризики на внутрішні й зовнішні, за ступенем шкоди та ряду інших критеріїв. З точки зору економічної безпеки підприємства приблизний список загроз налічує більше 50-ти. До них відносяться крадіжки, підробка звітності, відкати,

лобіювання інтересами контрагентів, шахрайство, розголошення комерційної таємниці й т.д.

Дуже важливо враховувати при формулюванні загроз, що це процеси, явища, події, які відрізняються від ризикоутворюючих факторів, що являють собою умови виникнення та реалізації цих процесів, їх рушійну силу. У свою чергу, до ризикоутворюючих факторів можна віднести корупцію, недобросовісних конкурентів, рейдерство, втручання державних органів у діяльність підприємств під виглядом перевірок можливого порушення законодавства та багато інших.

Розуміння загроз та ризиків – це вже половина успіху при формуванні системи економічної безпеки підприємства. Подальші дії повинні бути направлені на локалізацію загроз і мінімізацію ризиків, які діють на підприємство. Неможливо ліквідувати усі ризики, але можливо провести їх ранжування і працювати з тими, які несуть реальну загрозу підприємству. Для ранжування можна використовувати метод «Делфі» (ранжування проблем і рішень) та метод «Баллітова група».

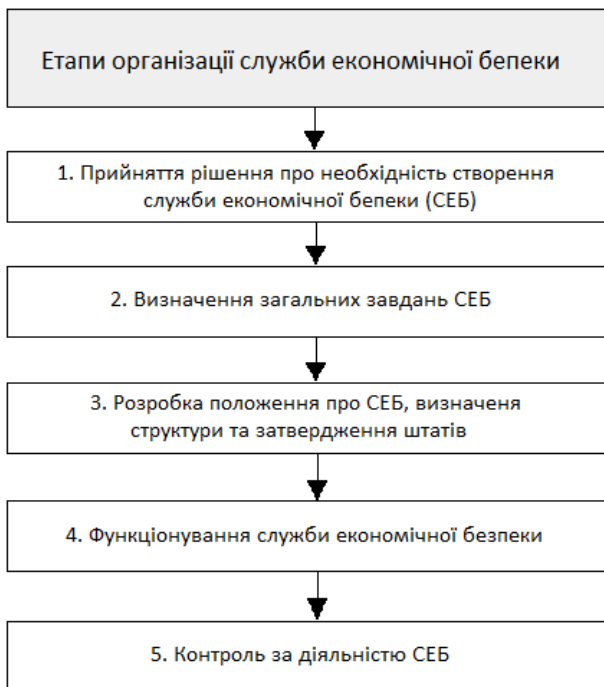

Рис. 2. Етапи організації служби економічної безпеки

Створення служби економічної безпеки представляє на практиці найбільшу складність, оскільки кожен суб'єкт підприємництва суто індивідуальний. Однак можна виділити ряд етапів, без яких виконання даного завдання не представляється можливим. Основні етапи організації служби економічної безпеки підприємства представлені на рис. 2.

Структура служби економічної безпеки, як уже відзначалося раніше, є специфічною для різних суб'єктів підприємницької діяльності. Вона залежить від розміру фірми, кількості зайнятих в ній, характеру діяльності, ролі конфіденційної інформації (комерційної таємниці) тощо.

Служба економічної безпеки є найважливішим елементом комплексної системи економічної безпеки суб'єкта підприємництва. Якщо підприємство невелике – доцільніше не створювати власну службу безпеки, а використовувати послуги відповідних охоронних і детективних агентств. У тому ж випадку якщо підприємство велике і використовує у своїй діяльності значні масиви конфіденційної інформації, то об'єктивно необхідне створення своєї СЕБ.

Варто відзначити, що економічна безпека підприємства – основа його існування та подальшого розвитку. Керівництву та власникам необхідно розуміти причини, які ведуть до появи загроз і ризиків, вміти їх виявляти, мінімізувати та ліквідувати.

Список використаних джерел:

1. Обеспечение экономической безопасности предприятия. – Санкт-Петербург: Афина, 2011. – 105 с.
2. Создание эффективной системы экономической безопасности для снижения предпринимательских рисков. // Защита информации. INSIDE. – 2012. – № 2. – С. 28–35.
3. Информационно-аналитическая работа на предприятии. // Защита информации. INSIDE. – 2007. – № 6. – С. 18–24.
4. Риск экономического мошенничества как объект корпоративного управления. // Защита информации. INSIDE. – 2011. – № 1. – С. 44–48.
5. Управление рисками на предприятии / CIDCON CONSULTING COMPANY. – Киев, 2012. – 43 с.